

ถ้อยคำบูลลี: ความหมายตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย รุ่นอายุวัย (Y) และซี (Z)*

Received: 7 November 2024

Revised: 14 January 2025

Accepted: 23 May 2025

ปัทมา เหมือนสมัย**

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง***

การนิยามคำศัพท์เกี่ยวกับความ(ไม่)สุภาพจากมุมมองของผู้ใช้ภาษาเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากนักวิจัยปฏิบัติศาสตร์และคำว่า บูลลี ก็เป็นคำที่ใช้อย่างกว้างขวางในสังคมไทยปัจจุบัน

บทความวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมายของคำว่า ถ้อยคำบูลลี หรือคำพูดที่จัดเป็นการบูลลีจากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นอายุวัย (Y) และ (Z) ตามแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่ง เก็บข้อมูลด้วยการสำรวจสื่อออนไลน์ การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่า ถ้อยคำบูลลี มีมิติทางความหมายหลายประการตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นอายุดังกล่าว แต่มิติทางความหมายส่วนใหญ่เป็นการรับรู้ในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ “เนื้อความ” และ “ผลที่เกิดขึ้น” เป็นมิติทางความหมายเด่น กล่าวคือเป็นข้อคำนึงถึงพื้นฐานในการตัดสินถ้อยคำว่าจัดเป็นการบูลลี นอกจากนี้ ถ้อยคำบูลลี ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นอายุดังกล่าวมีขอบเขตทางความหมายกว้างกว่าคำว่า บูลลี ที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการด้วย อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้สามารถนำมาสังเคราะห์เป็นข้อเสนอทางความหมายของคำว่า ถ้อยคำบูลลี ในภาษาไทยและนำไปประยุกต์ใช้ในการพิจารณาตัดสินถ้อยคำที่จัดเป็นการบูลลีในสังคมไทยได้

บทความวิจัย

บทคัดย่อ

คำสำคัญ

การบูลลี;
การรับรู้ของผู้ใช้ภาษา;
ความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่ง;
งานด้านความสัมพันธ์

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตเรื่อง “ถ้อยคำที่จัดเป็นการบูลลีต่อเพศสภาพและเพศวิถี: การศึกษาการตัดสินของผู้พูดภาษาไทยรุ่นอายุวัย (Y) และซี (Z) ตามแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่ง” ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ติดต่อได้ที่: muansamai.p@gmail.com

*** รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ติดต่อได้ที่: ntp1142@hotmail.com

*Expressions Considered Bullying: Meaning Perceived by Thai Speakers of Generations Y and Z**

Received: 7 November 2024

Revised: 14 January 2025

Accepted: 23 May 2025

Phattama Mueansamai^{**}Natthaporn Panpothong^{***}

Defining the meanings of (im)politeness-related terms from the perspectives of language users has recently attracted interest of pragmaticists, and the term “bullying” is widely used in Thai society nowadays.

This paper aims to investigate the meaning of the term “expressions considered bullying” as perceived by Thai speakers of generations Y and Z, using first-order (im)politeness as the analytical framework. Data were collected by online survey, questionnaire, and in-depth interviews. The results revealed that there are numerous definitional dimensions of this term from the perception of Thai speakers of generations Y and Z. However, definitional dimensions are largely perceived similarly. The “content” and “consequence” are key definitional dimensions, which serve as fundamental concerns in judging whether expressions are considered bullying. This term, based on lay perceptions, is defined with a broader meaning than the term “bullying” as defined within theoretical constructs by scholars. These findings can be conceptualized to elucidate the meaning of the term “expressions considered bullying” in Thai and can be applied to judge expressions considered bullying in Thai society.

Research Article

Abstract

Keywords

bullying;
lay perceptions;
first-order (im)politeness;
relational work

* This article is a part of a dissertation entitled “Expressions Considered Gender-and Sexuality-Based Bullying: A Study of Judgements Made by Thai Speakers of Generations Y and Z from the Perspective of First-Order (Im)Politeness” for the degree of Doctor of Philosophy in Thai, Department of Thai, Faculty of Arts, Chulalongkorn University

** Ph.D. student, Department of Thai, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, e-mail: muansamai.p@gmail.com

*** Associate Professor, Department of Thai, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, e-mail: ntp1142@hotmail.com

1. บทนำ

แนวคิดการบูลลี่ (bullying) มีจุดเริ่มต้นมาจากประเทศแถบตะวันตกและคำว่า บูลลี่ มีความหมายที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการตะวันตกว่า

บูลลี่ คือ พฤติกรรมก้าวร้าวที่ผู้พุดมีเจตนาทำให้ผู้อื่นเกิดความเจ็บปวด ทุกข์ใจ
อับอาย เป็นการกระทำซ้ำ โดยผู้บูลลี่-ผู้ถูกบูลลี่มีความสัมพันธ์ทางอำนาจไม่สมมาตรกัน
(Smith & Thompson, 1991; Olweus, 1993; Rigby, 2002; สกล วรเจริญศรี, 2559)

ความหมายดังกล่าวไม่ได้เป็นสากลที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย (Macklem, 2003, p. 12; Monks & Smith, 2006, p. 802) สังคมที่รับแนวคิดการบูลลี่มาจะกำหนดคำศัพท์และความหมายเพื่อใช้ในสังคมนั้นๆ แต่ประสบปัญหาการหาคำศัพท์ที่สื่อความหมายเทียบเคียงกับคำว่า บูลลี่ ของภาษาอังกฤษได้ยาก (Smorti et al., 2003, p. 418) อีกทั้งแต่ละสังคมจะกำหนดนิยามศัพท์ให้สอดคล้องกับมุมมองการบูลลี่ของคนในสังคมวัฒนธรรมต่างๆ ซึ่งอาจแตกต่างจากความหมายของคำว่า บูลลี่ ในภาษาอังกฤษ (Koo et al., 2008, p. 119) เช่น สังคมญี่ปุ่นกำหนดใช้คำว่า *ijime* (bullying) และมีนักวิชาการเสนอความหมายของคำศัพท์นี้ที่เน้นความทุกข์ทางใจของผู้ถูกบูลลี่ ดังนี้

บูลลี่ คือ พฤติกรรมหรือทัศนคติเชิงลบที่ผู้บูลลี่มีเจตนาทำให้ผู้ที่มีตำแหน่งแห่งหน
ทางสังคมด้อยกว่ารู้สึกอับอาย ขายหน้า ผู้บูลลี่อาจกระทำไปเพื่อรักษาหรือกู้ศักดิ์ศรีของตน
กล่าวได้ว่า เป็นการทำให้ผู้อื่นรู้สึกทุกข์ใจในรูปแบบต่างๆ

(Taki, 2003)

ความหมายของคำว่า *ijime* (bullying) เน้นการกระทำโดยอ้อมมากกว่าการทำร้ายร่างกายและเกิดขึ้นในกลุ่มคนมากกว่าปัจเจกบุคคล (Kanetsuna & Smith, 2002 as cited in Lee et al., 2012, p. 343) ซึ่งเป็นความหมายที่สะท้อนการเป็นสังคมแบบกลุ่มนิยมของญี่ปุ่น (Lee et al., 2012, p. 343)

มีงานวิจัยในต่างประเทศจำนวนหนึ่งสนใจศึกษามิติทางความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับการบูลลี่ ตามการรับรู้ของผู้ใช้ภาษาพบว่ามิติทางความหมายที่สำคัญของ บูลลี่ ตามการรับรู้ของเด็ก คือ “ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้ถูกกระทำ” ส่วนมิติทางความหมายที่สำคัญตามการรับรู้ของผู้ใหญ่ คือ “เจตนา” และ “การเกิดซ้ำ” (Madsen, 1996, p. 14) และมิติทางความหมายของ การบูลลี่ทางไซเบอร์ (cyberbullying) ตามการรับรู้ของเยาวชนคือ เจตนาทำให้เจ็บปวด เป็นการกระทำเชิงลบที่อาจกระทำซ้ำหรือครั้งแรกและมีอำนาจไม่สมมาตรกัน (Vandebosch & Van Cleemput, 2008, p. 499)

สังคมไทยรับแนวคิดการบูลลี่มา แต่ภาษาไทยยังไม่มีนิยามความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับแนวคิดการบูลลี่ มักใช้คำว่า แกล้ง รังแก แต่ 2 คำนี้ไม่ได้มีความหมายตรงตัวกับคำว่า บูลลี่ ในภาษาอังกฤษ (แนวหน้า, 2567) มีเพียงคำว่า *cyberbullying* ที่ราชบัณฑิตยสถานกำหนดศัพท์บัญญัติว่า การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ และนิยามความหมายว่า การข่มเหงรังแกซ้ำแล้วซ้ำอีกด้วยภาพหรือข้อความผ่านสื่อออนไลน์ที่สร้างความอับอายและเจ็บปวดแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อ (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2563) และงานวิจัยที่ศึกษาความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับการบูลลี่มีเพียง 2 งาน ได้แก่ ณัฐรัชต์ สาเมาะ (2556) ศึกษาความหมายของ การบูลลี่ทางไซเบอร์

จากการรับรู้ของเยาวชนไทย พบว่าการกระทำหนึ่งๆ จะจัดเป็นการบูลลี่ทางไซเบอร์จากการคำนึงถึงเจตนาว่าเป็นการสร้าง ความเสียหายและความสัมพันธ์ระหว่างกันว่าไม่ได้สนิทสนมกัน ส่วนกฎเกณฑ์การตีความก็น้อย และ โสภนา ศรีจำปา (Noknoi & Srichampa, 2024) ศึกษาอรรถลักษณะของคำว่า บูลลี่ ที่ปรากฏในข่าว ผลการศึกษาพบอรรถลักษณะหลายประการ แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ เนื้อหาข่าวและบริบทแวดล้อม ทั้งนี้ งานวิจัยทั้ง 2 งานนี้ อภิปรายผลไว้ตรงกันว่าความหมายของคำศัพท์ดังกล่าวที่ใช้ในสังคมไทยมีทั้งส่วนที่เหมือนและแตกต่างจากความหมายที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการตะวันตก

คำว่า ถ้อยคำบูลลี่ หรือคำพูดที่จัดเป็นการบูลลี่ (expressions considered bullying) เป็นคำศัพท์ที่น่าสนใจศึกษาความหมายของคำศัพท์จากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย เพราะถ้อยคำหนึ่งๆ จะจัดเป็นถ้อยคำบูลลี่หรือไม่ขึ้นอยู่กับบริบทการตัดสินของแต่ละบุคคลซึ่งอาจพิจารณาจากความหมายของคำว่า ถ้อยคำบูลลี่ ตามการรับรู้ของตนและแต่ละคนอาจรับรู้ความหมายของคำนี้แตกต่างกัน ดังโครงการวิจัยนำร่องเรื่อง “ความหมายของคำว่า ถ้อยคำบูลลี่ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย” เก็บข้อมูลด้วยการสำรวจข้อมูลจากสื่อออนไลน์และตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้ประกอบการวางแผนวิจัยทางภาษาศาสตร์ พบว่าผู้พูดภาษาไทยรับรู้ความหมายคำว่า ถ้อยคำบูลลี่แตกต่างกัน เช่น

ตัวอย่าง (1) การนำข้อด้อยของบุคคลนั้นๆ มาย้ำในเชิงต่อว่าหรือเสียดสีทำให้บุคคลนั้นเกิดความน้อยใจหรือไม่สบายใจ

ตัวอย่าง (2) คำพูดที่พูดถึงรูปร่าง เพศ ซึ่งเกิดขึ้นได้ทุกสถานการณ์ พูดครั้งเดียวก็นับเป็นการบูลลี่เลย เพราะคำพูดนั้นทำให้เราไม่มั่นใจ

ความหมายของคำว่า ถ้อยคำบูลลี่ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจนำมาศึกษาจากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทย โดยเฉพาะกลุ่ม “คนรุ่นใหม่” หรือรุ่นอายุวาย (Y) และซี (Z) เพราะการบูลลี่เป็นประเด็นทางสังคมที่คนรุ่นใหม่ให้ความสนใจและมองว่าการบูลลี่เป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินชีวิต (Ypulse, 2022) อีกทั้งคนกลุ่มนี้เป็นกำลังหลักในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักรู้เรื่องการบูลลี่ เช่น กิจกรรมเสวนาชื่อ “หน้า (หน้า) เคร่า #เราจะไม่ทน: บูลลี่: อำนาจนิยมในสังคมไทย” เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และปัญหาการบูลลี่ในสังคมไทย ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (สำนักข่าวไทย, 2563)

การนิยามคำศัพท์เกี่ยวกับความ(ไม่)สุภาพจากมุมมองของผู้ใช้ภาษาเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากนักวิจัยปฏิบัติศาสตร์ มีงานวิจัยในต่างประเทศหลายงานที่ศึกษาความหมายของคำศัพท์จากมุมมองของผู้ใช้ภาษาในสังคมวัฒนธรรมตามแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่ง (first-order (im)politeness) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับความสุภาพหรือไม่สุภาพตามสามัญสำนึกของคนทั่วไป (Watts, 2003, p. 47; Locher & Watts, 2005, p. 10) เช่น เทเลอร์ (Taylor, 2017) ศึกษาความหมายของ นัยผกผัน (irony) และ ประชดประชัน (sarcasm) จากมุมมองของผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอังกฤษและผู้พูดภาษาอิตาลี ส่วนคัลเปเปอร์ (Culpeper, 2021) ศึกษาความหมายของ ความไม่สุภาพ (impoliteness) และ ประทุษร้าย (hate speech) จากมุมมองของผู้พูดภาษาอังกฤษ ฯลฯ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นมิติทางความหมายและขอบเขตทางความหมายของคำศัพท์จากมุมมองของผู้ใช้ภาษา บางงานวิจัยนำผลการศึกษามาสังเคราะห์เป็นข้อเสนอความหมายของคำศัพท์คำนั้น เช่น คัลเปเปอร์และฮอห์ (Culpeper & Haugh, 2021) วิเคราะห์รูปแบบทางวากยสัมพันธ์ของคำว่า ชื่นเคืองใจ (offence) และถ้อยคำที่มีความถี่การปรากฏสูงที่สุด แล้วนำมาเรียบเรียงเป็นนิยามคำว่า ชื่นเคืองใจ จากมุมมองของผู้ใช้ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษ ทั้งนี้ จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในกลุ่มนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาความหมายของ

คำศัพท์ตามแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่ง (first-order (im)politeness) มีความน่าสนใจ ทำให้เห็นแง่มุมของความหมายคำศัพท์จากมุมมองของผู้ใช้ภาษา ซึ่งจะเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อการศึกษารายละเอียดและสังคมต่อไป

ด้วยเหตุนี้ การนิยามคำศัพท์ว่า *ถ้อยคำบูลลี่* จากมุมมองของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่จึงเป็นประเด็นที่จำเป็นและน่าสนใจศึกษาตามแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่ง (first-order (im)politeness) โดยบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมายของคำว่า *ถ้อยคำบูลลี่* ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ (Y) และซี (Z)

2. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่ง

นักวิชาการด้านความ(ไม่)สุภาพเห็นว่าแนวคิดคลาสสิกมีข้อด้อยหลายประการ โดยเฉพาะแนวคิดความสุภาพของบราวน์และเลวินสัน (Brown & Levinson, 1978, 1987) ที่ถูกวิจารณ์หลายประเด็น เช่น เป็นแนวคิดเรื่องหน้าที่มุ่งสนใจเฉพาะการลดการคุกคามหน้ามากกว่าเป็นแนวคิดความสุภาพ (Watts, 2003, p. 10; Locher & Watts, 2005, pp. 9-10) ละเลยสามัญสำนึกของผู้ใช้ภาษา เน้นมุมมองของผู้พูดโดยไม่สนใจมุมมองของผู้ฟัง (Culpeper, 2011 อ้างถึงใน ธีรพร พานโพธิ์ทอง, 2566, น. 59) จึงสนใจขยายกรอบแนวคิดความสุภาพและเกิดจุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือ การศึกษาความ(ไม่)สุภาพจากมุมมองของผู้ใช้ภาษา ซึ่งเป็นมุมมองความ(ไม่)สุภาพที่มีผู้เรียกว่า แนวทางหลังสมัยใหม่ (post-modern approach) (Haugh, 2007, p. 297)

วัตส์ (Watts, 2003, p. 4) ตั้งข้อสังเกตว่านักวิจัยด้านความสุภาพมักสับสนระหว่างการตีความความสุภาพแบบคนธรรมดาทั่วไป (lay interpretations) กับการตีความเชิงแนวคิดทฤษฎี รวมถึงโลเชอร์และวัตส์ (Locher & Watts, 2005, p. 15) เน้นว่าควรแยกความสุภาพที่เป็นมุมมองของผู้ใช้ภาษากับการสังเคราะห์โดยนักวิชาการออกจากกัน เพราะการใช้คำว่า *สุภาพ มีมารยาท* ฯลฯ ตามมุมมองของคนธรรมดาทั่วไปเพื่ออ้างถึงพฤติกรรมการใช้ภาษาแทบจะไม่สอดคล้องกับนิยามความสุภาพในงานด้านวิชาการที่ใช้เป็นหลักและเสนอแบ่งความ(ไม่)สุภาพออกเป็น 2 แบบ ได้แก่

1. ความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่ง (first-order (im)politeness) คือ ความสุภาพหรือไม่สุภาพตามการรับรู้ของผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์และผู้ใช้ภาษา หรือก็คือความ(ไม่)สุภาพตามสามัญสำนึกของคนทั่วไป (Watts, 2003, p. 47; Locher & Watts, 2005, p. 15)

2. ความ(ไม่)สุภาพลำดับที่สอง (second-order (im)politeness) คือ ความสุภาพหรือไม่สุภาพที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ (Watts, 2003, p. 47; Locher & Watts, 2005, p. 15)

โลเชอร์และวัตส์ (Locher & Watts, 2005, p. 10, 2008, p. 78) เสนอแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่งชื่อว่า “งานด้านความสัมพันธ์” (Relational work หรือ RW) ถือเป็นจุดเปลี่ยนหรือพัฒนาการก้าวสำคัญก้าวหนึ่งของการศึกษาเรื่องความ(ไม่)สุภาพ (ธีรพร พานโพธิ์ทอง, 2566, น. 85) และเป็นแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่งที่ใช้ในงานวิจัยนี้

แนวคิดงานด้านความสัมพันธ์

งานด้านความสัมพันธ์ (relational work) หมายถึง งานที่บุคคลใช้พิจารณาต่อรองความสัมพันธ์ระหว่างกันในการปฏิสัมพันธ์ (Locher 2004; Locher & Watts, 2005, p. 10, 2008, p. 78) และเป็นกระบวนการนิยามความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในการปฏิสัมพันธ์ (Locher, 2008, p. 510) แนวคิดนี้มาจากการคิดว่าการสื่อสารรูปแบบต่างๆ ประกอบด้วยลักษณะด้านข้อมูลและบุคคลสัมพันธ์ หรืออีกนัยคือการสื่อสารจะปรากฏเป็นงานด้านความสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่งเสมอ (Locher, 2004; Locher & Watts, 2005, p. 11, 2008, p. 78) ทั้งนี้ โลเชอร์ (Locher, 2004) อธิบายถึงเหตุผลที่ใช้ชื่อ “งานด้านความสัมพันธ์” ว่าเพราะต้องการเน้นย้ำถึงการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์ที่มีอย่างน้อย 2 คน แสดงถึงการให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากกว่าการแสดงคุณภาพของผู้พูดแต่ละบุคคล

แนวคิดงานด้านความสัมพันธ์เป็นแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่งที่สำคัญกับการรับรู้หรือตัดสินความ(ไม่)สุภาพของผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์ (Watts, 2003, p. 47, 2005, p. xxii; Locher & Watts, 2005, p. 10, 2008, p. 77) รวมถึงการใช้คำศัพท์เกี่ยวกับความ(ไม่)สุภาพของผู้ใช้ภาษาในสังคมนั้นๆ (Watts, 2005 อ้างถึงใน ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2566, น. 90) โดยชี้ให้เห็นว่าการรับรู้หรือตัดสินความ(ไม่)สุภาพจากมุมมองของผู้ใช้ภาษามีลักษณะ “เลื่อนไหล” แต่ละบุคคลอาจตัดสินความ(ไม่)สุภาพแตกต่างกันทั้งที่ตัดสินสิ่งเดียวกันและเป็นสมาชิกในสังคมเดียวกัน เพราะไม่มีถ้อยคำใดที่มีคุณสมบัติด้านความสุภาพในตัวเอง อีกทั้งการรับรู้หรือตัดสินความ(ไม่)สุภาพจากมุมมองของผู้ใช้ภาษาอาจไม่สอดคล้องกับแนวคิดที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ (Watts, 2003, p. 9; Locher & Watts, 2005, p. 11, 2008, p. 78)

สิ่งสำคัญที่มีผลต่อการรับรู้หรือตัดสินความ(ไม่)สุภาพของผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์และการใช้คำศัพท์เกี่ยวกับความ(ไม่)สุภาพของผู้ใช้ภาษา คือ บรรทัดฐานและความคาดหวังของบุคคล กล่าวคือการรับรู้หรือตัดสินพฤติกรรมว่าสุภาพ ไม่สุภาพ เหมาะสม ไม่เหมาะสมเป็นไปตามบรรทัดฐานและความคาดหวังของแต่ละบุคคล ซึ่งมีพื้นฐานมาจากประสบการณ์ของผู้นั้น ทำให้แต่ละบุคคลอาจรับรู้หรือตัดสินความสุภาพหรือไม่สุภาพแตกต่างกัน (Watts, 2003, p. 160; Locher & Watts, 2005, p. 11, 2008, p. 78)

การนิยามคำศัพท์เกี่ยวกับความ(ไม่)สุภาพจากมุมมองของผู้ใช้ภาษาเป็นประเด็นที่แนวคิดงานด้านความสัมพันธ์ให้ความสนใจ ดังที่วัตส์ (Watts, 2003, p. 9) ชี้ให้เห็นว่ายังไม่มีข้อสรุปที่ตรงกันว่า ความสุภาพคืออะไรในสังคมของผู้พูดภาษาอังกฤษ แต่ละคนให้นิยามต่างกันไป เช่น พฤติกรรมที่ได้รับการขัดเกลา การคำนึงถึงผู้อื่น การลดตน ฯลฯ ในขณะที่บางคนให้ความหมายเชิงลบ เช่น ความเย็นชาห่างเหิน ความไม่จริงใจ ฯลฯ นอกจากนี้ โลเชอร์และวัตส์ (Locher & Watts, 2005, p. 16) ชี้ว่ามีการโต้เถียงระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการใช้คำว่า *หยาบคาย ไม่สุภาพ ปกติ เหมาะสม ตามธรรมเนียม สุภาพ* หรือ *สุภาพเกินเหตุ* เรียกพฤติกรรมต่างๆ ทั้งนี้ วัตส์ (Watts, 2003, p. 9) ระบุว่าความหมายของความ(ไม่)สุภาพเป็นสิ่งที่ต่อรองกันมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน และคงจะเป็นเช่นนี้ต่อไปในอนาคต

วัตส์ (Watts, 2003, p. 9) เน้นย้ำว่าการศึกษาความ(ไม่)สุภาพควรเป็นการศึกษาจากมุมมองของผู้ใช้ภาษา เพราะแนวคิดของนักวิชาการไม่สามารถอธิบายความสุภาพหรือไม่สุภาพของทุกสังคมได้ จึงเสนอแนวทางการศึกษาความ(ไม่)สุภาพแบบล่างขึ้นบน (bottom-up) ใช้ข้อมูลเป็นตัวตั้ง (data-driven) และเน้นระดับปริจเฉท (Locher & Watts, 2005, p. 16)

บทความวิจัยนี้ใช้แนวคิดงานด้านความสัมพันธ์เป็นแนวทางการศึกษา โดยปรับประยุกต์ใช้ความคิดสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. แนวคิดนี้เสนอประเด็นการศึกษาการนิยามคำศัพท์เกี่ยวกับความ(ไม่)สุภาพจากการรับรู้ของผู้ใช้ภาษาและบทความวิจัยนี้มุ่งศึกษาความหมายของคำว่า ถ้อยคำบูลลี่ จากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่
2. ผู้วิจัยนำความคิดสำคัญที่ว่า การรับรู้หรือตัดสินความ(ไม่)สุภาพจากมุมมองของผู้ใช้ภาษามีลักษณะ “ลื่นไหล” แต่ละบุคคลอาจตัดสินความ(ไม่)สุภาพแตกต่างกัน เป็นไปตามบรรทัดฐานและความคาดหวังของผู้นั้นมาใช้เป็นแนวทางการวิเคราะห์มิติทางความหมายของคำว่า ถ้อยคำบูลลี่ จากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่
3. ผู้วิจัยนำความคิดสำคัญที่ว่า การนิยามคำศัพท์จากมุมมองของผู้ใช้ภาษาอาจไม่สอดคล้องกับแนวคิดที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการมาใช้เป็นแนวทางการเปรียบเทียบความหมายคำว่า ถ้อยคำบูลลี่ จากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่กับความหมายที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ
4. ผู้วิจัยนำแนวทางการศึกษาแบบล่างขึ้นบน (bottom-up) ใช้ข้อมูลเป็นตัวตั้ง (data-driven) มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีดำเนินการศึกษาและการสังเคราะห์ข้อมูลออกมาเป็นข้อเสนอความหมายของคำว่า ถ้อยคำบูลลี่ ในภาษาไทย

2.2 งานวิจัยในภาษาไทยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยสำรวจงานวิจัยภาษาไทยในประเด็นต่าง ๆ 2 กลุ่ม ได้แก่ การศึกษาภาษาไทยตามแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่งและการศึกษาความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับการบูลลี่ในภาษาไทย ดังแสดงในตารางที่ 1-2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1

งานวิจัยที่ศึกษาภาษาไทยตามแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่ง

ผู้วิจัย	ประเด็นการศึกษา
ทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา (2554)	เปรียบเทียบข้ออ้างถึงที่มีผลต่อการตัดสินความ(ไม่)สุภาพในการสนทนาระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยระบุว่าเห็นด้วยกับแนวคิดความสุภาพของวัตส์ (Watts, 2003)
ศิริวัตร ไทยแท้ (2562)	ศึกษาการตัดสินความ(ไม่)สุภาพของถ้อยคำตอบกลับการต่อว่าหรือตำหนิในสถานการณ์ที่กำหนดและข้ออ้างถึงที่เป็นเหตุผลในการตัดสินนั้น โดยใช้แนวคิดข้อตกลงการสนทนา (Fraser & Nolen, 1981)

งานวิจัยกลุ่มนี้แสดงให้เห็นว่างานวิจัยที่ใช้แนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่งในการศึกษาภาษาไทยมีค่อนข้างน้อย งานวิจัย 2 เรื่องนี้เป็นการริเริ่มศึกษาความสุภาพในภาษาไทยด้วยแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่งและยังไม่มีงานวิจัยที่ใช้แนวคิดนี้ศึกษาเกี่ยวกับการ(ไม่)บูลลี่

ตารางที่ 2

งานวิจัยที่ศึกษาความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับการบูลลี่ในภาษาไทย

ผู้วิจัย	ประเด็นการศึกษา
ณัฐรัชต์ สาเมาะ (2556)	ศึกษาความหมายของ การบูลลี่ทางไซเบอร์ ตามแนวสังคมศาสตร์ด้วยการสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่าเยาวชนไทยรับรู้ว่าการกระทำหนึ่งๆ จะจัดเป็นการบูลลี่ทางไซเบอร์หรือไม่ขึ้นอยู่กับเจตนาว่าเป็นการสร้าง ความเสียหายและความสัมพันธ์ระหว่างกัน หากไม่สนิทสนมกันหรือเป็นศัตรูจะถือเป็นการบูลลี่และอภิปรายว่าความหมายของคำนี้ที่ใช้ในสังคมไทยแตกต่างจากความหมายที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการตะวันตก
ภัทรธิดา ชัยเพชร และ พิมลพรรณ ไชยพันธ์ (2564)	ศึกษาการรับรู้ต่อการคุกคามทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์ตามแนวนิเทศศาสตร์ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้พูดภาษาไทย 3 รุ่นอายุ ได้แก่ เอ็กซ์ (X) วาย (Y) และซี (Z) ผลการศึกษาพบว่าผู้พูดภาษาไทยรับรู้ว่ามีคำพูดชมเชยรูปร่าง หน้าตา การแต่งกายที่เชื่อมโยงกับเรื่องเพศในลักษณะล่วงเกินผู้อื่นโดยที่ผู้ถูกกระทำอาจเป็นเพศชายหรือหญิงก็ได้
ณัฐฐเกียรติ นกน้อย และโสภณา ศรีจำปา (Noknoi & Srichampa, 2024)	ศึกษาอรรถลักษณะของคำว่า บูลลี่ ที่ปรากฏในข่าว ผลการศึกษาพบอรรถลักษณะหลายประการ แบ่งได้ 2 กลุ่ม ได้แก่ เนื้อหา เช่น [การวิจารณ์ความอ้วน] [ความคิดเห็นทางการเมือง] และบริบทแวดล้อม เช่น [อำนาจไม่สมมาตรกัน] [ระยะเวลานาน] อีกทั้งอภิปรายว่าความหมายของ บูลลี่ ที่ใช้ในสังคมไทยแตกต่างจากความหมายที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการตะวันตก

งานวิจัยกลุ่มนี้แสดงให้เห็นว่าความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับการบูลลี่เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจศึกษาในสังคมไทย แต่ยังมีจำนวนงานวิจัยไม่มากนักและยังไม่ครอบคลุมคำศัพท์ทุกคำที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งควรมีการศึกษาจากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยมากขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาตามแนววิจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อการศึกษารายภาษาไทยต่อไป

3. ขอบเขตการศึกษา

งานวิจัยนี้จัดให้ผู้พูดภาษาไทยรุ่นอายุวาย (Y) และซี (Z) เป็นคนกลุ่มเดียวกัน คือ คนรุ่นใหม่ (new generation) ในการนำเสนอผลการศึกษาจึงจะกล่าวถึงคนกลุ่มนี้ว่า “ผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่” และไม่ได้เปรียบเทียบการรับรู้ความหมายที่แตกต่างกันระหว่าง 2 รุ่นอายุดังกล่าว

4. ข้อมูลและวิธีดำเนินการศึกษา

4.1 การพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน

ผู้วิจัยได้ขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน โครงการวิจัยที่ 650307 แบบแยกเป็นหลายระยะจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และ

ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผ่านการพิจารณาแบบเต็มขั้นตอน (full-board) และได้ไปรับรองโครงการวิจัยเลขที่ COA No. 072/66 และ COA No. 281/66

4.2 ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ข้อมูลการใช้คำว่า *ถ้อยคำบูลลี่* ในชีวิตประจำวันของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ ได้แก่ 1) การให้ความหมายคำว่า *ถ้อยคำบูลลี่* 2) การบรรยายเหตุการณ์ที่เรียกว่า *ถ้อยคำบูลลี่* และ 3) การอธิบายความแตกต่างทางความหมายของถ้อยคำตามความเข้าใจของตนเองระหว่าง *ถ้อยคำบูลลี่* กับ 5 ถ้อยคำที่มีความหมายใกล้เคียง ได้แก่ *ถ้อยคำเหยียด* *ถ้อยคำคุกคาม* *ถ้อยคำบริภาษ* *ถ้อยคำแกล้ง* *ถ้อยคำหยอกล้อ* โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป กล่าวคือผู้พูดภาษาไทยรุ่นอายุวาย (Y หมายถึงผู้ที่เกิดช่วง พ.ศ. 2525-2538) และซี (Z หมายถึงผู้ที่เกิดช่วง พ.ศ. 2539-2547) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการสำรวจสื่อออนไลน์จำนวน 60 ตัวบท การตอบแบบสอบถามจำนวน 50 ฉบับ การสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 20 คน และคำตอบจากแบบสอบถามที่ใช้ศึกษาวัตถุประสงค์ข้ออื่นในโครงการวิจัยเดียวกัน ซึ่งกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างระบุความหมายคำว่า *ถ้อยคำบูลลี่* จำนวน 96 ฉบับ รวมได้ข้อมูลทั้งสิ้น 226 ตัวบท

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) พิจารณาว่าคำตอบของกลุ่มตัวอย่างสื่อความหมายถึงประเด็นใดบ้าง โดยพิจารณาความหมายทางวัฒนธรรมของถ้อยคำ

2) ระบุมิติทางความหมายตามข้อมูลที่พบ โดยใช้แนวคิดวัฒนธรรม เช่น แนวคิดความ(ไม่)สุภาพ แนวคิดวัฒนธรรม เป็นแนวทางในการระบุ

3) พิจารณาว่าคำตอบของกลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงความเหมือนและแตกต่างทางความหมายระหว่าง *ถ้อยคำบูลลี่* กับถ้อยคำที่มีความหมายใกล้เคียงจำนวน 5 ถ้อยคำ ได้แก่ *ถ้อยคำเหยียด* *ถ้อยคำคุกคาม* *ถ้อยคำบริภาษ* *ถ้อยคำแกล้ง* และ *ถ้อยคำหยอกล้อ* ในมิติทางความหมายใดบ้าง

ถ้อยคำที่มีความหมายใกล้เคียง 5 ถ้อยคำดังกล่าวเป็นคำที่มีความถี่การปรากฏสูงสุด 5 อันดับแรกในการให้ความหมายคำว่า *ถ้อยคำบูลลี่* ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ (คัดเลือกจากการเก็บข้อมูลในโครงการวิจัยนารอง) อีกทั้งเป็นถ้อยคำที่มีผู้พูดภาษาไทยถกเถียงกันในสื่อออนไลน์ว่าการกระทำตามความหมายของคำนั้นๆ จัดเป็นการบูลลี่เสมอไปหรือไม่

4) สรุปความหมายของคำว่า *ถ้อยคำบูลลี่* ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่

5) เปรียบเทียบความหมายของคำว่า *ถ้อยคำบูลลี่* จากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่กับความหมายที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ

5. ผลการศึกษา

5.1 ความหมายของคำว่า *ถ้อยคำบุลลี* ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่

5.1.1 มิติทางความหมายคำว่า *ถ้อยคำบุลลี* ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่

มิติทางความหมาย (definitional dimension) ในบทความวิจัยนี้หมายถึง ความหมายย่อยที่ประกอบกันเป็นความหมายของถ้อยคำตามการรับรู้ของผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์หรือผู้ใช้ภาษา

จากการพิจารณาข้อมูลเบื้องต้นพบว่าผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ให้ความหมายของคำว่า *ถ้อยคำบุลลี* ต่างกันไปตามตัวอย่างคำตอบต่อไปนี้

ตัวอย่าง (3) คำพูดที่จู่ใจและไม่ได้ตั้งใจจริงแกล้ง เป็นคำพูดที่ทำให้ผู้ฟังเจ็บปวดทางจิตใจ หรือด้อยค่าตนเอง

ตัวอย่าง (4) การล้อเลียนหน้าด่านลบของผู้อื่น เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน

ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ให้เห็นมิติทางความหมายของคำว่า *ถ้อยคำบุลลี* ตามแนวทางการศึกษาความ(ไม่)สุภาพ ลำดับที่หนึ่ง ผลการศึกษาพบว่ามิติทางความหมายที่ผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่รับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของความหมายคำว่า *ถ้อยคำบุลลี* มี 9 ประการ ดังนี้

1) **เนื้อความ** ผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ให้ความหมายว่า *ถ้อยคำบุลลี* กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคล ซึ่งเป็นลักษณะตัวตนที่บุคคลเป็นหรือมี เช่น รูปลักษณ์ สีมวล เพศสภาพ เพศวิถี ความสามารถ รสนิยม ฯลฯ อาจเป็นตัวตนตามธรรมชาติที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ หรือตัวตนตามความปรารถนาของบุคคล โดยกล่าวถึงเชิงลบว่าจัดเป็นสิ่งที่ด้อยกว่าผู้อื่น บกพร่อง ผิดแผก หรือไม่พึงประสงค์

2) **ลักษณะทางภาษา** ผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ให้ความหมายว่า *ถ้อยคำบุลลี* มีรูปภาษาไม่ตายตัว แต่ต้องมีนัยเชิงลบ อาจใช้คำหยาบคายหรือไม่หยาบคาย สื่อความหมายเชิงลบแบบตรงหรืออ้อม การเปรียบเทียบ ฯลฯ และปรากฏในรูปวาทกรรมต่างๆ

3) **เป้าหมายตามการรับรู้** บทความวิจัยนี้หมายถึง เป้าหมายของการกล่าวถ้อยคำจากการรับรู้ของผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์ ทั้งนี้ จากการให้ความหมายของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่แสดงถึงการรับรู้เป้าหมายของการกล่าวถ้อยคำบุลลี มีหลายประการ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

3.1 การรับรู้ว่าเป็นการด้อยค่าผู้อื่น คือ *ถ้อยคำบุลลี* จัดเป็นถ้อยคำที่ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้ว่าเป็นการทำให้ผู้ใดผู้หนึ่งรู้สึกต่ำต้อย ด้อยค่า เช่น ดูหมิ่น เหยียดหยาม ฯลฯ

3.2 การรับรู้ว่าเป็นการระบุว่าผู้อื่นมีข้อบกพร่องหรือความผิด คือ *ถ้อยคำบุลลี* จัดเป็นถ้อยคำที่ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้ว่าเป็นการระบุว่าผู้ใดผู้หนึ่งมีข้อบกพร่องหรือความผิด ต้องปรับปรุงหรือแก้ไขตนเอง เช่น ทัก วิจารณ์ บริภาษ เสียดสี ฯลฯ

3.3 การรับรู้ว่าเป็นการทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน รำคาญใจ คือ *ถ้อยคำบุลลี* จัดเป็นถ้อยคำที่ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้ว่าเป็นการทำให้ผู้ใดผู้หนึ่งเดือดร้อน รำคาญใจ อับอาย เช่น รังแก กลั่นแกล้ง ระบาย ฯลฯ

3.4 การรับรู้ว่าเป็นอารมณ์ขันเชิงลบ คือ *ถ้อยคำบุลลี* จัดเป็นถ้อยคำที่ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้ว่าเป็นการทำให้ผู้ใดผู้หนึ่งมีอารมณ์ขันเชิงลบ เช่น แซว ล้อเลียน หยอกล้อ ฯลฯ

4) ลักษณะการสื่อสารตามการรับรู้ บทความวิจัยนี้หมายถึง ลักษณะการสื่อสารตามการรับรู้ของผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์หรือผู้ใช้ภาษา ทั้งนี้ ลักษณะการสื่อสารด้วย *ถ้อยคำบูลลี* ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่มี 2 ประเด็นต่อไปนี้

4.1 ขอบเขตการยอมรับได้ คือ *ถ้อยคำบูลลี* จัดเป็นถ้อยคำในการสื่อสารที่เกินขอบเขตการยอมรับได้ ผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ให้ความหมายว่าเป็นการกล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลของผู้อื่นที่ทำให้ผู้พูดรู้สึกดีหรือสนุกสนาน แต่ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์ไม่ได้รู้สึกเช่นนั้นด้วยและ/หรือผู้ถูกกล่าวถึงไม่ได้ยินยอมให้กล่าวถึงเช่นนั้น เป็นการรุกรานความเป็นส่วนตัวของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

4.2 การแบ่งแยกพวกเขา-พวกเรา คือ *ถ้อยคำบูลลี* จัดเป็นถ้อยคำในการสื่อสารที่ไม่ได้แบ่งแยกพวกเขา-พวกเรา ผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ให้ความหมายว่าเป็นการบ่งบอกถึงความแตกต่างไปจากบรรทัดฐานของสังคม แต่ไม่ได้แสดงการแบ่งแยกพวกเขา-พวกเรา หรือกีดกันผู้ที่มีอัตลักษณ์บุคคลเช่นนั้นออกจากสังคมอย่างชัดเจน ยังคงจัดเป็นพวกพ้องเดียวกัน

5) ผลที่เกิดขึ้น ผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ให้ความหมายว่า *ถ้อยคำบูลลี* ทำให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อสุขภาพจิตและการใช้ชีวิตของผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์ โดยเฉพาะความเจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า สูญเสียความมั่นใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เป็นการสร้างหรือตอกย้ำบาดแผลทางใจ

6) การตั้งใจของผู้พูด ผลการศึกษาพบว่ามีการรับรู้ถ้อยคำหนึ่งๆ จะจัดเป็น *ถ้อยคำบูลลี* เมื่อผู้พูดตั้งใจกล่าวถ้อยคำให้ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่าและการรับรู้ถ้อยคำหนึ่งๆ จะจัดว่าเป็น *ถ้อยคำบูลลี* เมื่อมีแนวโน้มเป็นการทำให้ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า โดยที่ผู้พูดอาจตั้งใจหรือไม่ตั้งใจให้เป็นเช่นนั้น จึงสรุปภาพรวมได้ว่าผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่รับรู้ว่าการตั้งใจของผู้พูดอาจมีหรือไม่มีผลต่อการตัดสินถ้อยคำหนึ่งๆ ว่าเป็น *ถ้อยคำบูลลี* หรืออีกนัยคือ *ถ้อยคำบูลลี* จัดเป็นการสื่อสารที่ผู้พูดอาจตั้งใจหรือไม่ตั้งใจทำให้เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า

7) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูด-ผู้ถูกกล่าวถึง คำตอบของกลุ่มตัวอย่างกล่าวถึง 2 ประเด็น ได้แก่ อำนาจและความสนิทสนม ดังนี้

7.1 อำนาจ คือ ผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ให้ความหมายว่า *ถ้อยคำบูลลี* เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจ กล่าวคือเกิดขึ้นในกรณีที่ผู้พูดมี “อำนาจเหนือกว่า” ผู้ถูกกล่าวถึง ทั้งนี้ อำนาจที่เกี่ยวกับ *ถ้อยคำบูลลี* ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ไม่ได้หมายถึงเฉพาะอำนาจทางกายภาพ หากแต่หมายรวมถึง “อำนาจเชิงอัตลักษณ์” ในแง่ว่าผู้พูดมีอัตลักษณ์บุคคลที่ตรงกับบรรทัดฐานทางสังคม ส่วนผู้ถูกกล่าวถึงมีอัตลักษณ์บุคคลไม่ตรงกับบรรทัดฐานทางสังคม กล่าวได้ว่า *ถ้อยคำบูลลี* เป็นการต่อรองทางอำนาจเชิงอัตลักษณ์ นอกจากนี้ ผู้ถูกกล่าวถึงไม่จำเป็นต้องด้อยกว่าทุกด้าน อาจด้อยกว่าในแง่ใดแง่หนึ่ง เช่น บางกรณีผู้ถูกกล่าวถึงมีฐานะทางการเงินสูงกว่า แต่มีรูปร่างและสีผิวที่ไม่ตรงมาตรฐานความงาม จึงถูกบูลลี่รูปร่างและสีผิว

7.2 ความสนิทสนม ผลการศึกษาพบว่ามีการรับรู้ถ้อยคำหนึ่งๆ จะจัดเป็น *ถ้อยคำบูลลี* เมื่อผู้พูด-ผู้ถูกกล่าวถึงไม่สนิทสนมกัน หากมีความสนิทสนมกันจะไม่ได้ตัดสินว่าเป็น *ถ้อยคำบูลลี* และการรับรู้ถ้อยคำหนึ่งๆ จะจัดเป็น *ถ้อยคำบูลลี* ได้ทั้งกรณีที่ผู้พูด-ผู้ถูกกล่าวถึงสนิทสนมกันและไม่สนิทสนมกัน จึงสรุปภาพรวมได้ว่าผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่รับรู้ว่าการความสนิทสนมของผู้พูดกับผู้ถูกกล่าวถึงอาจมีหรือไม่มีผลต่อการตัดสินถ้อยคำหนึ่งๆ ว่าเป็น *ถ้อยคำบูลลี* หรืออีกนัยคือ *ถ้อยคำบูลลี* จัดเป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นได้ทั้งกรณีที่ผู้พูด-ผู้ถูกบูลลี่สนิทสนมหรือไม่สนิทสนมกัน

8) การกระทำซ้ำ ผลการศึกษาพบว่ามีการรับรู้ว่าย่อยคำหนึ่งๆ จะจัดเป็น *ถ้อยคำมูล* เมื่อเป็นการกล่าวซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง หรือต่อเนื่องและการรับรู้ว่าจะจำเป็นต้องเป็นการกล่าวซ้ำ กล่าวคือหากถ้อยคำนั้นมีแนวโน้มจะทำให้ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า แม้เป็นการกล่าวถ้อยคำเพียงครั้งแรกก็จัดเป็น *ถ้อยคำมูล* ได้ จึงสรุปภาพรวมได้ว่าผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่รับรู้ว่าการกระทำซ้ำอาจมีหรือไม่มีผลต่อการตัดสินถ้อยคำหนึ่งๆ ว่าเป็น *ถ้อยคำมูล* หรืออีกนัยคือ *ถ้อยคำมูล* อาจเป็นการกระทำซ้ำหรือครั้งแรก

9) อวัจนภาษา ผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ให้ความหมายว่าหากผู้พูดแสดงอวัจนภาษาที่มีนัยเชิงลบ เช่น มองหัวจรดเท้า หัวเราะ ฯลฯ ขณะกล่าวถ้อยคำที่กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงลบว่าจัดเป็นสิ่งที่ด้อยหรือต่ำต้อยกว่าผู้อื่น จะทำให้แน่ใจว่าถ้อยคำนั้นเป็น *ถ้อยคำมูล* แสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่รับรู้ว่าอวัจนภาษาเป็นส่วนเสริมที่ช่วยในการตัดสินถ้อยคำ บางกรณีที่ผู้พูดใช้อวัจนภาษาที่มีนัยเชิงลบขณะกล่าวถ้อยคำจะช่วยให้ตัดสินถ้อยคำหนึ่งๆ ว่าจัดเป็น *ถ้อยคำมูล*

มิติทางความหมายของถ้อยคำทั้ง 9 ประการนี้จัดเป็นสิ่งที่ผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่คำนึงถึงในการตัดสินถ้อยคำหนึ่งๆ ว่าจัดเป็น *ถ้อยคำมูล* โดยแต่ละบุคคลอาจคำนึงถึงมิติทางความหมายต่างกันไปตามการรับรู้ของตน เช่น บางคนคำนึงถึงเนื้อความ เป้าหมายตามการรับรู้และผลที่เกิดขึ้น ส่วนบางคนคำนึงถึงการตั้งใจของผู้พูดและผลที่เกิดขึ้น ฯลฯ

เมื่อพิจารณาการรับรู้ในแต่ละมิติทางความหมายว่าผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่รับรู้ในทำนองเดียวกันหรือแตกต่างกัน พบว่ามีทั้ง 2 ลักษณะ กล่าวคือมิติทางความหมายส่วนใหญ่เป็นการรับรู้ในทำนองเดียวกัน เช่น “เนื้อความ” ผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่รับรู้ในทำนองเดียวกันว่า *ถ้อยคำมูล* กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงลบว่าจัดเป็นสิ่งที่ด้อยกว่าผู้อื่น บกพร่อง ผิดแผก หรือไม่พึงประสงค์ แต่มีบางมิติทางความหมายที่ผู้พูดภาษาไทยรับรู้แตกต่างกัน ในแง่ว่าสิ่งนั้นมีผลหรือไม่มีผลต่อการตัดสินถ้อยคำ จึงสามารถสรุปเป็นภาพรวมเดียวกันของมิติทางความหมายนั้นๆ ได้ เช่น “การกระทำซ้ำ” มีการรับรู้ 2 แง่มุม ได้แก่ 1) รับรู้ว่าจะต้องเป็นการกล่าวซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง หรือต่อเนื่องจึงจะจัดเป็น *ถ้อยคำมูล* และ 2) รับรู้ว่าจะไม่จำเป็นต้องเป็นการกล่าวซ้ำ แต่สามารถสรุปเป็นภาพรวมเดียวกันได้ว่าผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่รับรู้ว่าการกระทำซ้ำอาจมีหรือไม่มีผลต่อการตัดสินถ้อยคำว่าเป็น *ถ้อยคำมูล*

5.1.2 ความแตกต่างทางความหมายระหว่าง *ถ้อยคำมูล* กับถ้อยคำที่มีความหมายใกล้เคียงตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความเหมือนและแตกต่างทางความหมายระหว่าง *ถ้อยคำมูล* กับถ้อยคำที่มีความหมายใกล้เคียงจำนวน 5 ถ้อยคำ ได้แก่ *ถ้อยคำเหยียด* *ถ้อยคำคุกคาม* *ถ้อยคำบริภาษ* *ถ้อยคำแกล้ง* และ *ถ้อยคำหยอกล้อ* จากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ ดังตัวอย่างคำตอบต่อไปนี้

- ตัวอย่าง (5) คำพูดมูลจะเป็นการล้อเลียนผู้อื่นในเชิงเพื่อความขบขัน แต่คำพูดเหยียดจะเป็นการวิจารณ์คนอื่นด้วยความเกลียดชัง
- ตัวอย่าง (6) ใช้แทนกันได้แค่บางกรณี คำพูดด่า มักเป็นคำหยาบ ส่วน คำพูดมูล มักจะไม่ได้เป็นคำหยาบ ถ้าเป็นเรื่อง identity ก็ถือว่าเป็นการมูล

ผลการศึกษาพบว่า *ถ้อยคำมูล* มีความหมายแตกต่างกับ 5 ถ้อยคำดังกล่าว แม้จะมีความหมายบางส่วนเหมือนกัน แต่ไม่ได้เป็นความเหมือนกันโดยสมบูรณ์ หากแต่บางมิติมีความหมายแตกต่างกัน ดังผลการศึกษาที่แสดงเป็นตารางต่อไปนี้

1) ถ้อยคำบุลลี กับ ถ้อยคำเหยียด

ตารางที่ 3

ความเหมือนและแตกต่างกันทางความหมายระหว่างถ้อยคำบุลลีกับถ้อยคำเหยียดตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่

มิติที่แสดง ความเหมือน และแตกต่าง	ถ้อยคำบุลลี	ถ้อยคำเหยียด	เหมือน หรือแตกต่าง
เนื้อความ	กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงลบว่า จัดเป็นสิ่งที่ด้อยกว่าผู้อื่น ยกเว้น ถ้อยคำที่กล่าวถึง “ชนชาติ” มักไม่ จัดเป็น ถ้อยคำบุลลี	กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงลบว่า จัดเป็นสิ่งที่ด้อยกว่าผู้อื่น รวมถึง ถ้อยคำที่กล่าวถึง “ชนชาติ” มักจัดเป็น ถ้อยคำเหยียด	มีทั้งเหมือน และแตกต่าง
เป้าหมาย ตามการรับรู้	การรับรู้ว่าเป็นการด้อยค่าผู้อื่น/ การรับรู้ว่าเป็นอารมณ์ขัน	การรับรู้ว่าเป็นการด้อยค่าผู้อื่น แต่ไม่รับรู้ว่าเป็นอารมณ์ขัน	มีทั้งเหมือน และแตกต่าง
ลักษณะการสื่อสาร ตามการรับรู้	การแบ่งแยกพวกเขา-พวกเรา ไม่ได้แสดงการแบ่งแยกพวกเขา- พวกเรา	แสดงการแบ่งแยกพวกเขา-พวกเรา	แตกต่าง
ผลที่เกิดขึ้น	เกิดผลกระทบเชิงลบ คือ เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า	บางกรณีทำให้เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า แต่บางกรณีไม่ได้เกิดผลกระทบใดๆ	มีทั้งเหมือน และแตกต่าง
การตั้งใจของผู้พูด	ผู้พูดอาจตั้งใจหรือไม่ตั้งใจทำให้ เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า	ผู้พูดตั้งใจทำให้เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า	แตกต่าง

2) ถ้อยคำบุลลี กับ ถ้อยคำคุกคาม

ตารางที่ 4

ความเหมือนและแตกต่างกันทางความหมายระหว่างถ้อยคำบุลลีกับถ้อยคำคุกคามตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่

มิติที่แสดง ความเหมือน และแตกต่าง	ถ้อยคำบุลลี	ถ้อยคำคุกคาม	เหมือน หรือแตกต่าง
เนื้อความ	กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเกี่ยวกับ “เรื่องทางเพศ” เชิงลบ	กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเกี่ยวกับ “เรื่องทางเพศ” เชิงลบ/เชิงบวก หรือ เรื่องอื่น	มีทั้งเหมือน และแตกต่าง
เป้าหมาย ตามการรับรู้	การรับรู้ว่าเป็นการด้อยค่าผู้อื่น	การรับรู้ว่าเป็นการด้อยค่าผู้อื่น/ การรับรู้ว่าล่วงละเมิด หรืออื่นๆ	มีทั้งเหมือน และแตกต่าง
ผลที่เกิดขึ้น	เกิดผลกระทบเชิงลบ คือ เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า	เกิดผลกระทบเชิงลบ คือ เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า หรือกลัว รู้สึกไม่ปลอดภัย	มีทั้งเหมือน และแตกต่าง

3) ถ้อยคำบุลลี กับ ถ้อยคำบริภาษ

ตารางที่ 5

ความเหมือนและแตกต่างกันทางความหมายระหว่างถ้อยคำบุลลีกับถ้อยคำบริภาษตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่

มิติที่แสดง ความเหมือน และแตกต่าง	ถ้อยคำบุลลี	ถ้อยคำบริภาษ	เหมือนหรือ แตกต่าง
เนื้อความ	กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงลบว่า จัดเป็นลักษณะบกพร่อง ผิดแผก ฯลฯ	กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงลบ/ กล่าวถึงการกระทำเชิงลบ	มีทั้งเหมือนและ แตกต่าง
ลักษณะทางภาษา	มีรูปภาษาไม่ตายตัว แต่มีนัยเชิงลบ	มักเป็นการใช้ถ้อยคำหยาบคาย	แตกต่าง
เป้าหมาย ตามการรับรู้	การรับรู้ว่าเป็นการด้อยค่าผู้อื่น/ การรับรู้ว่าเป็นการทำให้ผู้อื่น เดือดร้อน รำคาญใจ	การรับรู้ทำให้สำนึกหรือรู้สึกผิด ในข้อบกพร่องและความผิดของ ตนเอง	แตกต่าง
ผลที่เกิดขึ้น	เกิดความเจ็บปวด	เกิดความเจ็บปวด	เหมือน
การตั้งใจของผู้พูด	ผู้พูดอาจตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ทำให้เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า	ผู้พูดตั้งใจทำให้เจ็บปวด	แตกต่าง

4) ถ้อยคำบุลลี กับ ถ้อยคำแกล้ง

ตารางที่ 6

ความเหมือนและแตกต่างกันทางความหมายระหว่างถ้อยคำบุลลีกับถ้อยคำแกล้งตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่

มิติที่แสดง ความเหมือน และแตกต่าง	ถ้อยคำบุลลี	ถ้อยคำแกล้ง	เหมือน หรือแตกต่าง
เนื้อความ	กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงลบว่า จัดเป็นลักษณะที่ด้อยกว่าผู้อื่น บกพร่อง ผิดแผก ฯลฯ	กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงลบ/ เชิงบวก หรือเรื่องอื่นๆ	มีทั้งเหมือน และแตกต่าง
เป้าหมาย ตามการรับรู้	การรับรู้ว่าเป็นการด้อยค่าผู้อื่น/ การรับรู้ว่าเป็นการทำให้ผู้อื่น รำคาญใจ	การรับรู้ว่าเป็นอารมณ์ขันเชิงบวก/ การรับรู้ว่าแสดงความห่วงใย	แตกต่าง
ลักษณะการสื่อสาร ตามการรับรู้	ขอบเขตการยอมรับได้ เกินขอบเขตที่ยอมรับได้	อยู่ในขอบเขตที่ยอมรับได้	แตกต่าง
ผลที่เกิดขึ้น	เกิดผลกระทบเชิงลบ คือ เจ็บปวด สูญเสียความมั่นใจในตนเอง	อาจเกิดผลกระทบเชิงลบ/เชิงบวก หรือไม่เกิดผลกระทบใดๆ	มีทั้งเหมือน และแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้พูด-ผู้ถูกกล่าวถึง	ความสนิทสนม ผู้พูด-ผู้ถูกบุลลีมักไม่สนิทสนมกัน	ผู้พูด-ผู้ถูกแกล้งมักสนิทสนมกัน	แตกต่าง

5) ถ้อยคำบุลลี กับ ถ้อยคำหยอกล้อ

ตารางที่ 7

ความเหมือนและแตกต่างกันทางความหมายระหว่างถ้อยคำบุลลีกับถ้อยคำหยอกล้อตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่

มิติที่แสดง ความเหมือน และแตกต่าง	ถ้อยคำบุลลี	ถ้อยคำหยอกล้อ	เหมือนหรือ แตกต่าง
เนื้อความ	กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงลบว่า จัดเป็นลักษณะที่ด้อยกว่าผู้อื่น บกพร่อง ผิดแผก ฯลฯ	กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงลบ เชิงบวก หรือเรื่องอื่นๆ	มีทั้งเหมือนและ แตกต่าง
เป้าหมาย ตามการรับรู้	การรับรู้ว่าเป็นการด้อยค่าผู้อื่น/ การรับรู้ว่าเป็นการระบว่าผู้อื่น มีข้อบกพร่องหรือมีความผิด/ การรับรู้ว่าเป็นการทำให้ผู้อื่น เดือดร้อน รำคาญใจ	การรับรู้ว่าเป็นอารมณ์ขันเชิงบวก	แตกต่าง
ลักษณะการสื่อสาร ตามการรับรู้	ขอบเขตการยอมรับได้ เกินขอบเขตการยอมรับได้	อยู่ในขอบเขตที่ยอมรับได้	แตกต่าง
ผลที่เกิดขึ้น	เกิดผลกระทบเชิงลบ คือ เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า เสียความมั่นใจในตนเอง	อาจเกิดผลกระทบเชิงลบ หรือเชิงบวก	มีทั้งเหมือน และแตกต่าง
ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้พูด-ผู้ถูกกล่าวถึง	ความสัมพันธ์ ผู้พูด-ผู้ถูกบุลลีมักไม่สนิทสนมกัน	ผู้พูด-ผู้ถูกหยอกล้อมักสนิทสนมกัน	แตกต่าง

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายระหว่าง ถ้อยคำบุลลี กับถ้อยคำที่มีความหมายใกล้เคียงตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ดัง 5 ตารางข้างต้น สรุปได้ว่า ถ้อยคำบุลลี ไม่ได้เป็นคำพ้องความหมายกับ ถ้อยคำเหยียด ถ้อยคำคุกคาม ถ้อยคำบริภาษ ถ้อยคำแกล้ง และ ถ้อยคำหยอกล้อ ไม่อาจใช้คำไทยเหล่านี้สื่อความหมายแทนคำว่า ถ้อยคำบุลลี ได้อย่างสมบูรณ์

เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่าง ถ้อยคำบุลลี กับ 5 ถ้อยคำดังกล่าวสามารถจำแนกตามระดับความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางความหมายได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1) ถ้อยคำบุลลี กับ ถ้อยคำเหยียด มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาก กล่าวคือทั้ง 2 ถ้อยคำมีความหมายเฉพาะเจาะจงในทำนองเดียวกันว่าเป็นการกล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลแล้วทำให้ผู้อื่นรู้สึกด้อยค่าส่วนที่ทำให้มีความหมายแตกต่างกันมีเพียง 2 ประการ ได้แก่ “ลักษณะการสื่อสารตามการรับรู้: การแบ่งแยกพวกเขา-พวกเรา” และ “การตั้งใจของผู้พูด” กล่าวคือ ถ้อยคำบุลลี ไม่ได้แสดงการแบ่งแยกพวกเขา-พวกเรา หรือกีดกันผู้ที่มีอัตลักษณ์บุคคลเช่นนั้นนอกจากสังคมและอาจทำให้ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า โดยผู้พูดอาจตั้งใจหรือไม่ตั้งใจให้เป็นเช่นนั้นแต่ ถ้อยคำเหยียด แสดงการแบ่งแยกพวกเขา-พวกเรา หรือกีดกันผู้ที่มีอัตลักษณ์บุคคลเช่นนั้นนอกจากสังคมและมาจากการตั้งใจของผู้พูดที่จะทำให้ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า

2) **ถ้อยคำบุลลี** กับ **ถ้อยคำคุกคาม** และ **ถ้อยคำบริภาษ** มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันน้อย กล่าวคือ แม้ว่า **ถ้อยคำบุลลี** จะมีความหมายเชิงลบเช่นเดียวกับ **ถ้อยคำคุกคาม** และ **ถ้อยคำบริภาษ** แต่ **ถ้อยคำบุลลี** มีขอบเขตทางความหมายเฉพาะเจาะจงกว่า 2 ถ้อยคำดังกล่าว โดยเฉพาะ “เนื้อความ” “เป้าหมายตามการรับรู้” และ “ผลที่เกิดขึ้น” ของ **ถ้อยคำคุกคาม** และ **ถ้อยคำบริภาษ** มีความหลากหลายกว่า หรือแตกต่างกับ **ถ้อยคำบุลลี** อย่างชัดเจน กล่าวคือ **ถ้อยคำบุลลี** กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงลบ ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้เป้าหมายการสื่อสารว่าเป็นการลดทอนคุณค่าผู้อื่น มีผลให้ผู้ใดผู้หนึ่งเจ็บปวด รู้สึกว่าตนเองด้อยค่า แต่ **ถ้อยคำคุกคาม** อาจกล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงลบ เชิงบวก หรือเรื่องอื่นๆ ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้เป้าหมายการสื่อสารว่าเป็นการลดทอนคุณค่าผู้อื่น เป็นการล่วงละเมิด หรือเป็นการยั่วยุทางเพศ มีผลให้ผู้ใดผู้หนึ่งรู้สึกที่ตนเองด้อยค่า หรือเกิดความกลัว รู้สึกไม่ปลอดภัยเกรงว่าจะถูกทำร้ายร่างกาย ส่วน **ถ้อยคำบริภาษ** อาจมีเนื้อความกล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคล หรือพฤติกรรม การกระทำต่างๆ เชิงลบ ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้เป้าหมายการสื่อสารว่าเป็นการทำให้สำนึกหรือรู้สึกผิดในข้อบกพร่องและความผิดของตนเอง โดยผู้พูดได้ระบายอารมณ์โกรธ คับแค้นใจ มีผลให้ผู้ใดผู้หนึ่งเจ็บปวด

3) **ถ้อยคำบุลลี** กับ **ถ้อยคำแกล้ง** และ **ถ้อยคำหยอกล้อ** ไม่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน กล่าวคือ **ถ้อยคำบุลลี** มีความหมายเชิงลบ ส่วน **ถ้อยคำแกล้ง** และ **ถ้อยคำหยอกล้อ** มีความหมายทั้งเชิงลบและบวก แต่โดดเด่นที่ความหมายเชิงบวกมากกว่า

จากผลการศึกษาความหมายของคำว่า **ถ้อยคำบุลลี** จากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ตามแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่งที่เน้นมุมมองของผู้ใช้ภาษาข้างต้นสามารถสรุปภาพรวมและนำเสนอข้อสังเกตที่สำคัญเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1) ผลการศึกษาสามารถสรุปสิ่งที่ผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่จัดเป็น **ถ้อยคำบุลลี** และไม่จัดเป็น **ถ้อยคำบุลลี** ได้ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8

สิ่งที่ผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่จัดเป็นถ้อยคำบุลลีและไม่จัดเป็นถ้อยคำบุลลี

มิติทางความหมาย	สิ่งที่จัดเป็น ถ้อยคำบุลลี	สิ่งที่ไม่จัดเป็น ถ้อยคำบุลลี
เนื้อความ	กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงลบว่าด้อยกว่าผู้อื่น บกพร่อง ผิดแผก หรือไม่พึงประสงค์	- กล่าวถึงชนชาติเชิงลบ - กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลเชิงบวก - กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลตามข้อเท็จจริงหรือข้อสังเกต แต่ไม่ได้ประเมินค่าว่าด้อยกว่าผู้อื่น - กล่าวถึงการกระทำเชิงลบว่าผิดหรือไม่พึงประสงค์ - เรื่องอื่นๆ
ลักษณะทางภาษา	มีรูปภาษาไม่ตายตัว แต่ต้องมีนัยเชิงลบ	
เป้าหมายตามการรับรู้	- ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้ว่าเป็นการด้อยค่าผู้อื่น - ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้ว่าเป็นการระบุน่าผู้อื่นมีข้อบกพร่องหรือความผิด	- ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้ว่าล่วงละเมิด - ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้ว่ายั่วยุทางเพศ

มิติทางความหมาย	สิ่งที่จัดเป็น <i>ถ้อยคำบูลลี</i>	สิ่งที่ไม่จัดเป็น <i>ถ้อยคำบูลลี</i>
	- ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้ว่าเป็นการทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน รำคาญใจ - ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้ว่าเป็นอารมณ์ขันเชิงลบ	- ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้ว่าเป็นการทำให้สำนึกหรือรู้สึกผิดในข้อบกพร่องและความผิดของตนเอง โดยผู้พูดได้ระบายอารมณ์โกรธ - ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้ว่าเป็นอารมณ์ขันเชิงบวก - ผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์รับรู้ว่าเป็นการแสดงความห่วงใย
ลักษณะการสื่อสารตามการรับรู้	ขอบเขตการยอมรับได้ เป็นการสื่อสารที่เกินขอบเขตการยอมรับได้	เป็นการสื่อสารที่อยู่ในขอบเขตการยอมรับได้
	การแบ่งแยกพวกเขา-พวกเรา บ่งบอกถึงความแตกต่างไปจากบรรทัดฐานของสังคม แต่ไม่ได้แสดงการแบ่งแยกพวกเขา-พวกเรา	แสดงการแบ่งแยกพวกเขา-พวกเรา
ผลที่เกิดขึ้น	เกิดผลกระทบเชิงลบ ทำให้เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า สูญเสียความมั่นใจในตนเอง เป็นการสร้างหรือตอกย้ำบาดแผลทางใจ	- เกิดผลกระทบเชิงลบ ทำให้เกิดความกลัว รู้สึกไม่ปลอดภัย เกรงว่าจะถูกทำร้ายร่างกาย - เกิดผลกระทบเชิงบวก สนุกสนานร่วมกัน - ไม่เกิดผลกระทบใดๆ
การตั้งใจของผู้พูด	ผู้พูดอาจตั้งใจหรือไม่ตั้งใจทำให้เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า	
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูด-ผู้ถูกกล่าวถึง	อำนาจ ผู้พูดมีอำนาจเหนือกว่าผู้ถูกบูลลี	
	ความสัมพันธ์ ผู้พูด-ผู้ถูกบูลลีอาจสนิทสนมหรือไม่สนิทสนม	
การกระทำซ้ำ	เป็นการกระทำซ้ำหรือครั้งแรก	
อวัจนภาษา	เป็นส่วนเสริมที่ช่วยในการตัดสินถ้อยคำ บางกรณีที่ผู้พูดใช้อวัจนภาษาที่มีนัยเชิงลบ ขณะที่ถ้อยคำจะช่วยให้ตัดสินถ้อยคำหนึ่งๆ ว่าจัดเป็น <i>ถ้อยคำบูลลี</i>	

ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่ามิติทางความหมายของคำว่า *ถ้อยคำบูลลี* ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ มิติทางความหมายที่มีขอบเขตทางความหมายชัดเจน เฉพาะเจาะจง เช่น “เนื้อความ” “ผลที่เกิดขึ้น” และมิติทางความหมายที่มีขอบเขตไม่เฉพาะเจาะจง เช่น “ลักษณะทางภาษา” “เป้าหมายตามการรับรู้” “การตั้งใจของผู้พูด”

2) “เนื้อความ” และ “ผลที่เกิดขึ้น” เป็นมิติทางความหมายเด่นของ *ถ้อยคำบูลลี* ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ หรืออีกนัยคือ มิติทางความหมาย 2 ประการนี้เป็นข้อคำนึงถึงพื้นฐานในการตัดสินถ้อยคำหนึ่งๆ ว่าจัดเป็น *ถ้อยคำบูลลี* ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่

คำว่า *ถ้อยคำบูลลี่* มีความหมายหลากหลายตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ในแง่ว่ามีมิติทางความหมายหลายประการ เพราะแต่ละบุคคลรับรู้และระบุมิติทางความหมายต่างกันไป เช่น บางคนคำนึงถึงเนื้อความ เป้าหมายตามการรับรู้และผลที่เกิดขึ้น ส่วนบางคนคำนึงถึงการตั้งใจของผู้พูดและผลที่เกิดขึ้น ฯลฯ แต่เมื่อพิจารณาการรับรู้ในแต่ละมิติทางความหมายว่าผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่รับรู้ในทำนองเดียวกันหรือแตกต่างกัน พบว่ามีมิติทางความหมายส่วนใหญ่เป็นการรับรู้ในทำนองเดียวกัน แม้ว่าจะมีบางมิติทางความหมายเป็นการรับรู้ที่แตกต่างกัน มีหลายแบบ แต่เป็นความแตกต่างกันในแง่ว่าสิ่งนั้นมีผลหรือไม่มีผลต่อการตัดสินใจหรือไม่ จึงสรุปเป็นภาพรวมเดียวกันของมิติทางความหมายนั้นๆ ได้ เช่น “การกระทำซ้ำ” มีทั้งการรับรู้ว่าเป็นการกล่าวซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง หรือต่อเนื่องจึงจะจัดเป็น *ถ้อยคำบูลลี่* และการรับรู้ว่าไม่จำเป็นต้องเป็นการกล่าวซ้ำ ทั้งนี้ การรับรู้มิติทางความหมายนี้ทั้ง 2 แบบสามารถสรุปเป็นภาพรวมเดียวกันได้ว่าผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่รับรู้ว่าการกระทำซ้ำอาจมีหรือไม่มีผลต่อการตัดสินใจว่า *ถ้อยคำบูลลี่* อีกทั้งไม่พบมิติทางความหมายที่รับรู้แตกต่างกันจนไม่อาจหาข้อสรุปได้ ผลการศึกษาจึงแสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่รับรู้ความหมายของคำว่า *ถ้อยคำบูลลี่* ในทำนองเดียวกันและสามารถนำมาสังเคราะห์เป็นข้อเสนอความหมายของคำว่า *ถ้อยคำบูลลี่* ในภาษาไทยได้ ซึ่งจะนำเสนอต่อไป

5.2 การเปรียบเทียบความหมายของคำว่า *ถ้อยคำบูลลี่* จากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่กับความหมายที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ

ความ(ไม่)สุภาพแบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ ความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่ง (first-order (im)politeness) คือ ความสุภาพหรือไม่สุภาพที่เน้นมุมมองของผู้ใช้ภาษาและความ(ไม่)สุภาพลำดับที่สอง (second-order (im)politeness) คือ ความสุภาพหรือไม่สุภาพที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ ทั้งนี้ การนิยามคำศัพท์จากมุมมองของผู้ใช้ภาษาอาจไม่สอดคล้องกับแนวคิดที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ (Watts, 2003; Locher & Watts, 2005) ผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบความหมายของคำว่า *ถ้อยคำบูลลี่* จากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่กับความหมายของคำว่า *บูลลี่* ที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ เพื่อให้ทราบถึงความหมายของถ้อยคำจาก 2 มุมมองสอดคล้องกันหรือไม่

จากการสำรวจความหมายคำว่า *บูลลี่* (bullying) ที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ ได้แก่ สมิตและทอมป์สัน (Smith & Thompson, 1991) โอล์เวอส์ (Olweus, 1993) ริกบี (Rigby, 2002) สกอล วรเจริญศรี (2559) พบว่าให้ความหมายคำศัพท์นี้ไว้สอดคล้องกัน สรุปความหมายของคำว่า *บูลลี่* (bullying) ที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการได้ว่า

*บูลลี่ คือ พฤติกรรมก้าวร้าวที่ผู้พูดมีเจตนาทำให้อีกฝ่ายเกิดความเจ็บปวด ทุกข์ใจ
อับอาย เป็นการกระทำซ้ำ โดยผู้บูลลี่-ผู้ถูกบูลลี่มีความสัมพันธ์ทางอำนาจไม่สมมาตรกัน*

ความหมายคำว่า *บูลลี่* (bullying) ที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการดังกล่าวมีมิติทางความหมาย 4 ประการ ได้แก่ “การตั้งใจของผู้กระทำ” “ผลที่เกิดขึ้น” “การกระทำซ้ำ” และ “ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำ-ผู้ถูกกระทำ: อำนาจ”

ผู้วิจัยเปรียบเทียบรายละเอียดของมิติทางความหมาย 4 ประการนี้ระหว่างความหมายของคำว่า *ถ้อยคำบูลลี่* ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่กับความหมายของคำว่า *บูลลี่* ที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการพบว่า มีทั้งส่วนที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9

ความเหมือนและแตกต่างกันระหว่างความหมายของคำว่าถ้อยคำบูลลีจากการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่
กับความหมายของคำว่าบูลลีที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ

มิติทางความหมาย	คำว่า ถ้อยคำบูลลี ตามการรับรู้ ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่	คำว่า บูลลี ที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ
ผลที่เกิดขึ้น	ทำให้เจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า	ทำให้เจ็บปวด ทุกข์ใจ อับอาย
การตั้งใจของผู้พูด	ผู้พูดอาจตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ	ผู้กระทำตั้งใจ
ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้พูด-ผู้ถูกกล่าวถึง	อำนาจ ผู้พูดมีอำนาจเหนือกว่าผู้ถูกบูลลี	ผู้กระทำมีอำนาจเหนือกว่าผู้ถูกบูลลี
การกระทำซ้ำ	เป็นการกระทำซ้ำหรือกระทำครั้งแรก	เป็นการกระทำซ้ำ

ตารางข้างต้นเห็นได้ว่าความหมายของถ้อยคำจาก 2 มุมมองสอดคล้องกันเพียงบางส่วน กล่าวคือ “ผลที่เกิดขึ้น” และ “ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูด-ผู้ถูกกล่าวถึง: อำนาจ” ของทั้ง 2 มุมมองมีความหมายเหมือนกัน ส่วน “การตั้งใจของผู้พูด” และ “การกระทำซ้ำ” จากมุมมองนักวิชาการมีขอบเขตทางความหมายเฉพาะเจาะจงกว่า มุมมองผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ กล่าวคือการตัดสินถ้อยคำหนึ่ง ๆ ว่าเป็นหรือไม่เป็น ถ้อยคำบูลลี ตามความหมายที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการต้องคำนึงว่าเป็นการตั้งใจของผู้กระทำหรือไม่ เป็นการกระทำซ้ำหรือไม่ หากผู้พูดไม่ได้ตั้งใจบูลลีและเป็นการกล่าวถ้อยคำครั้งแรกจะไม่จัดเป็น ถ้อยคำบูลลี ในขณะที่การตัดสินตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยอาจคำนึงหรือไม่คำนึงว่าเป็นการตั้งใจของผู้กระทำ เป็นการกระทำซ้ำหรือไม่ จึงสรุปได้ว่าคำว่า ถ้อยคำบูลลี จากมุมมองผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า บูลลี ที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ

6. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

คำว่า ถ้อยคำบูลลี ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่มีมิติทางความหมายหลายประการ มิติทางความหมายส่วนใหญ่เป็นการรับรู้ในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ “เนื้อความ” และ “ผลที่เกิดขึ้น” เป็นมิติทางความหมายเด่น กล่าวได้ว่าเป็นข้อคำนึงถึงพื้นฐานในการตัดสินถ้อยคำหนึ่ง ๆ ว่าจัดเป็น ถ้อยคำบูลลี ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ นอกจากนี้ ความหมายของคำว่า ถ้อยคำบูลลี ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ แตกต่างจากความหมายที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ ซึ่ง “การตั้งใจของผู้พูด” และ “การกระทำซ้ำ” เป็นมิติทางความหมายที่แสดงให้เห็นว่าคำว่า ถ้อยคำบูลลี จากมุมมองผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่มีขอบเขตทางความหมายกว้างกว่าคำว่า บูลลี ที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาความหมายของคำว่า ถ้อยคำบูลลี ตามการรับรู้ของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่ มาสังเคราะห์เป็นข้อเสนอความหมายของ ถ้อยคำบูลลี ในภาษาไทยได้ดังนี้

ถ้อยคำบูลลี คือ ถ้อยคำที่กล่าวถึงอัตลักษณ์บุคคลแล้วทำให้ผู้อื่นเจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า โดยผู้พูดมีอำนาจเหนือกว่าในแง่ใดแง่หนึ่ง อาจเป็นการตั้งใจหรือไม่ตั้งใจทำให้รู้สึกเช่นนั้นและอาจเป็นการกระทำซ้ำหรือครั้งแรกก็ได้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจสามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1) “ผลที่เกิดขึ้น” สำคัญต่อการตัดสินใจคำหนึ่งๆ ว่าเป็นถ้อยคำบูลลีของผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่มากกว่า “การตั้งใจของผู้พูด” สอดคล้องกับแนวคิดงานด้านความสัมพันธ์ของโลเชอร์และวัตส์ (Watts, 2003, 2005; Locher & Watts, 2005, 2008) ว่าการรับรู้ความตั้งใจของผู้ส่งสารโดยผู้ร่วมการปฏิสัมพันธ์ (perception) มีความสำคัญต่อการตัดสินใจประเมินค่าความ(ไม่)สุภาพมากกว่าความตั้งใจแรกเริ่มของผู้พูด (production) และสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาความหมายคำศัพท์เกี่ยวกับการบูลลีตามการรับรู้ของผู้ใช้ภาษาพบว่าผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้ถูกบูลลีเป็นข้อคำนึงถึงสำคัญในการตัดสินใจพฤติกรรมว่าบูลลีมากกว่าเจตนาหรือแรงจูงใจของผู้กระทำ (Madsen, 1996; Macklem, 2003)

2) ความหมายของถ้อยคำหนึ่งๆ ตามการรับรู้ของผู้ใช้ภาษาแตกต่างจากความหมายที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ ดังที่ผลการศึกษาพบว่า ถ้อยคำบูลลี จากมุมมองผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่มีขอบเขตทางความหมายกว้างกว่าคำว่า บูลลี ที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ สอดคล้องกับที่โลเชอร์และวัตส์ (Locher & Watts, 2005, p. 16) ระบุว่าการใช้คำศัพท์ตามมุมมองของคนธรรมดาทั่วไปเพื่ออ้างถึงพฤติกรรมการใช้ภาษาไม่สอดคล้องกับนิยามที่ใช้ในงานด้านวิชาการและสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาความหมายของคำศัพท์จากมุมมองของผู้ใช้ภาษาในสังคมวัฒนธรรมตามแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่งพบว่าความหมายของคำศัพท์ตามการรับรู้ของผู้ใช้ภาษามีขอบเขตทางความหมายกว้างกว่าความหมายที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ เช่น งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความ(ไม่)สุภาพกับการ(ไม่)มีมารยาทจากการรับรู้ของผู้ใช้ภาษาตามแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่งพบว่าผู้ใช้ภาษารับรู้และเข้าใจการ(ไม่)มีมารยาทกว้างขวางหมายรวมถึงความ(ไม่)สุภาพด้วย (Sifianou, 2019, p. 59) อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับการบูลลีพบว่าความหมายตามการรับรู้ของคนในสังคมแตกต่างจากความหมายที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการตะวันตก (ณัฐรัชต์ สาเมาะ, 2556, น. 89; Vaillancourt et al., 2008, p. 510; Noknoi & Srichampa, 2024, p. 21)

3) “การตั้งใจของผู้พูด” และ “การกระทำซ้ำ” เป็นมิติทางความหมายที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่าความหมายจากมุมมองผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่แตกต่างจากความหมายที่สังเคราะห์โดยนักวิชาการ ทั้งนี้ ผู้วิจัยอนุมานว่าผู้พูดภาษาไทยรุ่นใหม่คำนึงถึงมิติ “ผลที่เกิดขึ้น” เป็นหลัก ทำให้มิติทางความหมาย 2 ประการนี้ไม่ได้มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจคำหนึ่งๆ ว่าเป็นถ้อยคำบูลลีสอดคล้องกับผลการศึกษาในต่างประเทศพบว่า การให้ความหมายคำว่า บูลลี ของนักเรียนมักไม่ได้กล่าวถึง 2 มิตินี้ หากแต่เน้นย้ำถึงการเป็นพฤติกรรมเชิงลบ ทำให้พฤติกรรมบูลลีตามการรับรู้ของนักเรียนหมายถึงพฤติกรรมก้าวร้าวอื่นๆ ตามมุมมองของนักวิชาการไปด้วย (Vaillancourt et al., 2008, p. 509) จึงอาจกล่าวได้ว่า “การตั้งใจของผู้พูด” และ “การกระทำซ้ำ” ไม่จัดเป็นข้อคำนึงถึงสำคัญในการตัดสินใจคำหนึ่งๆ ว่าเป็นถ้อยคำบูลลีตามสามัญสำนึกของคนทั่วไป

4) “ความสนิทสนม” มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจคำว่าจัดเป็นการบูลลีหรือไม่บูลลี โดยเฉพาะถ้อยคำที่ไม่มีรูปภาษาแสดงน้ำเสียงเชิงลบ กล่าวคือหากผู้พูด-ผู้ถูกกล่าวถึงมีความสนิทสนมกัน ถ้อยคำอาจไม่ได้ทำให้ผู้ถูกกล่าวถึงเจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า ก็จะไม่จัดว่าเป็นถ้อยคำบูลลี แต่หากไม่สนิทสนมกัน ถ้อยคำอาจทำให้ผู้ถูกกล่าวถึงเจ็บปวด รู้สึกด้อยค่า ก็จะจัดว่าเป็นถ้อยคำบูลลี สอดคล้องกับผลการศึกษาของงานวิจัยที่พบว่าการตีความผู้กระทำเป็นคนไม่รู้จักหรือไม่สนิทสนมกันมักตัดสินว่าเป็นการบูลลี (ณัฐรัชต์ สาเมาะ, 2556, น. 47; Lampert & Ervin-Tripp, 2006, p. 66)

อย่างไรก็ตาม ความสนิทสนมอาจไม่มีผลต่อการตัดสินบางถ้อยคำ กล่าวคือบางถ้อยคำอาจถูกตัดสินว่าเป็นถ้อยคำบูลลี่ทั้งกรณีที่ผู้พูด-ผู้ถูกบูลลี่สนิทสนมกันและกรณีที่ไม่นสนิทสนมกัน หากมิติทางความหมายอื่นมีบทบาทสำคัญมากกว่า เช่น ลักษณะการทางสื่อสาร: ขอบเขตการยอมรับได้ ดังงานวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมการบูลลี่พบว่าแม้ว่าผู้พูดจะเป็นเพื่อนก็อาจตัดสินว่าบูลลี่ หากเกินขอบเขตการยอมรับได้ (Vandebosch & Van Cleemput, 2008, p. 501; Steer et al., 2020, p. 6)

5) ผลการศึกษาที่พบว่า ถ้อยคำบูลลี่ ไม่ได้เป็นคำพ้องความหมายกับ 5 ถ้อยคำที่มีความหมายใกล้เคียง แสดงให้เห็นว่า *เหยียด* *คุกคาม* *ปรีชา* *แกล้ง* *หยอกล้อ* ไม่อาจเป็นศัพท์บัญญัติแทนคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า *bullying* ได้ หากภาษาไทยจะกำหนดคำศัพท์ใช้แทนคำว่า *bullying* ควรใช้การทับศัพท์ว่า *บูลลี่* และกำหนดความหมายให้สอดคล้องกับปรากฏการณ์การบูลลี่ในสังคมไทย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการศึกษาความสุภาพหรือไม่สุภาพตามแนวคิดความ(ไม่)สุภาพลำดับที่หนึ่งและนำไปประยุกต์ใช้ในการพิจารณาตัดสินถ้อยคำที่จัดเป็นการบูลลี่ในสังคมไทยได้

รายการอ้างอิง

- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2566). *วัจนปฏิบัติศาสตร์กับความสุภาพและวัฒนธรรม: แนวคิดและแนวทางวิจัยภาษาไทย*. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐรัชต์ สามะ. (2556). *การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา. (2554). ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสิน “ความสุภาพ” ในการสนทนาของเพศชายและเพศหญิงในกลุ่มตัวอย่างระดับอุดมศึกษาของไทย. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, 51(3), 141-166.
- แนวหน้า. (2567, 24 กุมภาพันธ์). ‘กลั่นแกล้ง-รังแก’ จุดเริ่มต้น ‘สังคมรุนแรง’.
<https://www.naewna.com/politic/columnist/58095>
- ภัทรธิดา ชัยเพชร, และพิมพ์พรณ ไซยพันธ์. (2564). การคุกคามทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์. *วารสารการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 4(3), 1-38.
- ศิริวัตร ไทยแท้. (2562). การตัดสินความสุภาพจากถ้อยคำการตอบกลับการตำหนิในภาษาไทย: มุมมองจากคนสองวัย. *วารสารอักษรศาสตร์*, 48(1), 77-96.
- สกล วรเจริญศรี. (2559). การข่มเหงรังแก. *สารานุกรมศึกษาศาสตร์*, 51, 13-20.
- สำนักข่าวไทย. (2563, 21 สิงหาคม). รณรงค์ไม่ทอน “บูลลี่”. <https://url.in.th/xlvDm>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2563). *พจนานุกรมศัพท์นิเทศศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสภา*. สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- Brown, P., & Levinson, S. C. (1978). Universals in language usage: Politeness phenomena. In E. N. Goody (Ed.), *Questions and politeness: Strategies in social interaction* (pp. 56-311). Cambridge University Press.
- Brown, P., & Levinson, S. C. (1987). *Politeness: Some universals in language usage*. Cambridge University press.
- Culpeper, J. (2011). Politeness and impoliteness. In K. Aijmer & G. Andersen (Eds.), *Sociopragmatics, Volume 5 of Handbooks of Pragmatics* (pp. 391-436). Mouton de Gruyter.
- Culpeper, J. (2021). Impoliteness and hate speech: Compare and contrast. *Journal of Pragmatics*, 179, 4-11.
- Culpeper, J., & Haugh, M. (2021). The metalinguistics of offence in (British) English: A corpus-based metapragmatic approach. *Journal of Language Aggression and Conflict*, 9(2), 185-214.

- Fraser, B., & Nolan, W. (1981). The association of deference with linguistic form. *International Journal of the Sociology of Language*, 27, 93-109.
- Haugh, M. (2007). The discursive challenge to politeness theory: An interactional alternative. *Journal of Politeness Research*, 3(2), 295-317.
- Kanetsuna, T., & Smith, P. K. (2002). Pupil insights into bullying, and coping with bullying: A bi-national study in Japan and England. *Journal of school violence*, 1, 5-29.
- Koo, H., Kwak, K., & Smith, P. K. (2008). Victimization in Korean schools: The nature, incidence, and distinctive features of Korean bullying or wang-ta. *Journal of School Violence*, 7(4), 119-139.
- Lampert, M., & Ervin-Tripp, S. (2006). Risky laughter: Teasing and self-directed joking among male and female friends. *Journal of Pragmatics*, 38, 51-72.
- Lee, S., Smith, P. K., & Monks, C. P. (2012). Meaning and usage of a term for bullying-like phenomena in South Korea: A lifespan perspective. *Journal of Language and Social Psychology*, 31(3), 342-349.
- Locher, M. A. (2004). *Power and politeness in action: Disagreement in oral communication*. De Gruyter Mouton.
- Locher, M. A. (2008). Relational work, politeness, and identity construction. In G. Antos, E. Ventola & T. Weber (Eds.), *Handbook of interpersonal communication* (pp. 509-540). De Gruyter Mouton.
- Locher, M. A., & Watts, R. J. (2005). Politeness theory and relational work. *Journal of Politeness Research*, 1(1), 9-33.
- Locher, M. A., & Watts, R. J. (2008). Relational work and impoliteness: Negotiating norms of linguistic behavior. In D. Bousfield, & M. A. Locher (Eds.), *Impoliteness in language: Studies on its interplay with power in theory and practice* (pp. 77-99). De Gruyter Mouton.
- Macklem, G. L. (2003). *Bullying and teasing: Social power in children's groups*. Springer Science & Business Media.
- Madsen, K. C. (1996). Differing perceptions of bullying and their practical implications. *Educational and Child Psychology*, 13(2), 14-22.
- Monks, C. P., & Smith, P. K. (2006). Definitions of bullying: Age differences in understanding of the term, and the role of experience. *British Journal of Developmental Psychology*, 24(4), 801-821.
- Noknoi, N., & Srichampa, S. (2024). "Bully" in Thai context: A semantic componential analysis. *Journal of Language Research and Practice*, 1(1), 21-39.
- Olweus, D. (1993). *Bullying at school: What we know and what we can do (Understanding children's worlds)*. Blackwell Publishing.
- Rigby, K. (2002). *New perspectives on bullying*. Jessica Kingsley.
- Sifianou, M. (2019). Im/politeness and in/civility: A neglected relationship?. *Journal of Pragmatics*, 147, 49-64.
- Smith, P. K., & Thompson, D. (1991). Dealing with bully/victim problems in the UK. In P. K. Smith & D. Thompson (Eds.), *Practical approaches to bullying* (pp. 1-12). David Fulton.
- Smorti, A., Menesini, E., & Smith, P. K. (2003). Parents' definitions of children's bullying in a five-country comparison. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 34(4), 417-432.
- Steer, O. L., Betts, L. R., Baguley, T., & Binder, J. F. (2020). "I feel like everyone does it"-Adolescents' perceptions and awareness of the association between humour, banter, and cyberbullying. *Computers in Human Behavior*, 108, 1-10.
- Taki, M. (2003). 'Ijime bullying': Characteristic, causality and intervention. In *Oxford-Kobe seminars: Measures to reduce "Bullying in Schools"* (pp. 97-113). Japan.

- Taylor, C. (2017). The relationship between irony and sarcasm: Insights from a first-order metalanguage investigation. *Journal of Politeness Research*, 13(2), 209-241.
- Vaillancourt, T., McDougall, P., Hymel, S., Krygsman, A., Miller, J., Stiver, K., & Davis, C. (2008). Bullying: Are researchers and children/youth talking about the same thing?. *International Journal of Behavioral Development*, 32(6), 502-511.
- Vandebosch, H., & Van Cleemput, K. (2008). Defining cyberbullying: A qualitative research into the perceptions of youngsters. *Journal of Cybertherapy and Rehabilitation*, 11(4), 499-503.
- Watts, R. J. (2003). *Politeness*. Cambridge University Press.
- Watts, R. J. (2005). Linguistics politeness research: Quo Vadis? In R. J. Watts, S. Ide & K. Ehlich, (Eds.), *Politeness in language: Studies in its history, theory and practice* (pp. xi-xxvii). De Gruyter Mouton.
- Ypulse. (2022, June 14). *The biggest problem gen Z & Millennials say they're facing in 2022*.
<https://www.ypulse.com/article/2022/06/14/the-biggest-problem-gen-z-and-millennials-say-theyre-facing-in-2022/>